



วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol.10, No.3, 2015, pp.1-15

OJED

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี

INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
OF SUANKULARB WITTAYALAI THONBURI SCHOOL

นายปรเมศร์ ชะโลธร*

Poramate Chalothorn

ดร.วัลย์พร ศิริภิรมย์**

Walaiporn Siriporn, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified})

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และต่ำที่สุดตรงกัน ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน รองลงมาคือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน 2) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้วยค่าดัชนีความต้องการจำเป็นพบว่าด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ส่วนด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: plinmatoom@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: walaiporn52@yahoo.com

ISSN1905-4491

Abstract

This research was conducted using a descriptive research method. The objectives of this research were 1) to study the actual state and the expected state of the instructional leadership of school administrators of Suankularb Wittayalai Thonburi School. 2) to study the priority needs of development of the instructional leadership of Suankularb Wittayalai Thonburi School. The population of this study consisted of 80 Suankularb Wittayalai Thonburi School's teachers. The research instrument used in this study was the 5 level rating scaled questionnaire, 100% of questionnaires were returned. The data was analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index

The findings indicated that 1) the actual state of the instructional leadership of school administrators of Suankularb Wittayalai Thonburi School of the overall and each characteristic was rated at a high level. The expected state of the instructional leadership of school administrators of Suankularb Wittayalai Thonburi School of the overall and each characteristic was rated at a highest level. The average condition of the expected state higher than the actual state on all characteristics. Considering each characteristic, it was found that the characteristic with the highest mean score is the factor of promoting a positive school learning climate, followed by the factor of defining the school's mission, and managing instructional programs receiving the lowest mean. 2) The priority needs of development of the instructional leadership of Suankularb Wittayalai Thonburi School with Modified Priority Needs Index found that the characteristic with the highest priority needs index was managing instructional programs receiving followed by defining the school's mission. While promoting a positive school learning climate was the characteristic with the lowest priority needs index.

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ/ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี

KEYWORDS: INSTRUCTIONAL LEADERSHIP/ SUANKULARB WITTAYALAI THONBURI SCHOOL

บทนำ

การพัฒนาประเทศในปัจจุบันและอนาคต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง “รู้เขาและรู้เรา” โดยเฉพาะเมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุค “สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้” ที่อาศัยความรู้และข้อมูลเป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อการพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ทุกประเทศจะต้องให้ความสำคัญกับ “ทุนมนุษย์” ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 อ้างถึงใน มณฑา วิญญูโสภิต, 2547) ได้นำเสนอผลการวิจัยของธนาคารโลก เรื่องการเติบโตอย่างมีคุณภาพว่า การที่ประเทศเกาหลีใต้สามารถลดปัญหาความยากจนและมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในช่วง 2 ทศวรรษ ระหว่างปี พ.ศ. 2532 – 2542 เพราะการให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายอุดหนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งช่วยให้เกิดทุนมนุษย์และความเสมอภาคทางการศึกษา สำหรับประเทศไทยนั้น ทั้งภาครัฐและเอกชน ก็ได้ตระหนักถึงการเพิ่มศักยภาพของคนด้วยการให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพทันโลกทันเหตุการณ์ จึงได้ผนึกกำลังกันผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายรองรับการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพคนไทยทั้งมวล อันจะส่งผลให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติได้อย่างมีศักดิ์ศรี

อย่างไรก็ตามสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2543) ได้กล่าวว่าในการดำเนินงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังมีอีกหลายประเด็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีความเห็นที่แตกต่าง ยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่ชัดเจนได้ บางประเด็นยังไม่มีมติชัดเจนในแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาให้เกิดผล คณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา ได้พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาและจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2546 ได้พบปัญหาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนประมาณกว่า 10 ล้านคน เกิดจากสาเหตุ 6 ประการ ได้แก่ 1) ความเข้าใจที่แตกต่างกันและขาดความพร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้ 2) การพัฒนาครูประจำการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล 3) การปฏิรูปในโรงเรียน 4) โครงสร้างหลักสูตร 5) ระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ระบบบริหารจัดการในระดับโรงเรียนที่ต้องบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและต้องเตรียมพร้อมสำหรับการประเมินภายนอก จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับงานวิชาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 อ้างถึงใน มณฑา วิญญูโสภิต, 2547) หมวด 6 มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์ประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 – 2553) ในมาตรฐานที่ 10 ตัวบ่งชี้ที่ 10.3 ว่าผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ และ รุ่ง แก้วแดง (2543: 278) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนว่า ภาพลักษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเปลี่ยนไป ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ที่เข้มแข็งเพื่อปฏิบัติการบริหารโรงเรียนไปสู่ความมีประสิทธิภาพโดยการเสริมพลังผู้บริหารโรงเรียนให้มีโอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพ และหันมาทุ่มเทให้กับงานโรงเรียนเป็นหลัก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู และนักเรียนก็จะมีมากขึ้นด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ได้มาตรฐานต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี เป็นโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่งจากการรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ(O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติปีการศึกษา 2557 ต่ำกว่าร้อยละ 50 เกือบทุกรายวิชา จึงจำเป็นต้องพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้น ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะมีส่วนที่จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้ หากผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำทางวิชาการมากขึ้น จะเป็นผู้นำกำหนดภารกิจของโรงเรียน บริหารจัดการด้านการเรียนการสอน และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอันจะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การเรียนการสอนของโรงเรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ให้มีความเหมาะสมในการพัฒนายาวนานให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับสูงขึ้นเพื่อสร้างทุนมนุษย์และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีเศรษฐกิจโลกได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี เท่านั้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ปี 2557 – 2558 จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ Hallinger & Murphy (1985) ดังนี้

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
 - 1.1 การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน
 - 1.2 การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน
2. การบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน
 - 2.1 การนิเทศและการประเมินการสอนของครู
 - 2.2 การประสานการใช้หลักสูตร
 - 2.3 การติดตามตรวจสอบและดำเนินการด้านความก้าวหน้าของนักเรียน
3. การเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน
 - 3.1 การบริหารเวลาที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน
 - 3.2 การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน
 - 3.3 การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู
 - 3.4 การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู
 - 3.5 การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ
 - 3.6 การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามโดยจัดทำตารางวิเคราะห์แบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรง ความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (IOC) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์

มีข้อคำถามทั้งหมด 49 ข้อ ถูกตัดออก 2 ข้อ และผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้อ อยู่ในช่วง 0.50 – 1.00 มีจำนวน 47 ข้อ จำแนกตามค่าคะแนน ได้ดังนี้ ค่า IOC = 1.00 จำนวน 45 ข้อ, ค่า IOC = 0.67 จำนวน 2 ข้อ และเพิ่มเติมจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 48 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแล้ว รวบรวมข้อมูลนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้กับประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 80 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์กลับคืนมาทั้งสิ้น 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติบรรยาย ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

จัดลำดับความต้องการจำเป็นของครูในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (นงลักษณ์ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวานิช อ่างถึงในสุวิมล ว่องวานิช, 2548)

ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอายุต่ำกว่า 31 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนต่ำกว่า 6 ปี

2. สรุปผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี

ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดตรงกัน คือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน รองลงมาคือสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังตรงกัน คือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตรงกันทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง คือ ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี พบว่าด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ส่วนด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ในการพิจารณาภาพรวมพบว่าสภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านองค์ประกอบย่อย พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยรายด้านองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงสูงที่สุด คือ ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสภาพเป็นจริงต่ำที่สุด ในขณะที่สภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านองค์ประกอบย่อย พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยรายองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงที่สุดคือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้พบว่ามีความคาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยพบว่าองค์ประกอบย่อย **ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน** มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงสูงที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนประชาสัมพันธ์เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึง ส่วนข้อเฉลี่ยที่มีสภาพที่เป็นจริงต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างชัดเจนแก่นักเรียน ส่วนด้านองค์ประกอบย่อย**ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน** พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงสูงที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดเป้าหมายและกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย

สภาพที่เป็นจริงต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความสามารถของครู

เมื่อพิจารณาสภาพที่คาดหวังพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีสภาพที่คาดหวังสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูในการปฏิบัติงานด้านต่างๆอย่างเหมาะสม และ ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดเป้าหมายและกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังต่ำที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ของนักเรียนตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด ทั้งนี้องค์ประกอบย่อยด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างชัดเจนแก่นักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังต่ำที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานให้ครูเข้าใจโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี พบว่า ด้านองค์ประกอบย่อยที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ**ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน** โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูในการปฏิบัติงานด้านต่างๆอย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตลักษณ์ของนักเรียนตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด และด้านองค์ประกอบย่อยที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ **ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน** โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างชัดเจนแก่นักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนประชาสัมพันธ์เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึง

2.2 ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยรายองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงสูงที่สุดคือ ด้านการติดตามตรวจสอบและดำเนินการด้านความก้าวหน้าของนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการประสานการใช้หลักสูตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงต่ำที่สุดคือ ด้านการนิเทศและการประเมินการสอนของครู สำหรับสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยพบว่า สภาพที่คาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการติดตามตรวจสอบและดำเนินการด้านความก้าวหน้าของนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการประสานการใช้หลักสูตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังต่ำที่สุดคือ ด้านการนิเทศและการประเมินการสอนของครู ซึ่งตรงกับสภาพที่เป็นจริง

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อยพบว่าองค์ประกอบย่อย **ด้านการติดตามตรวจสอบและดำเนินการด้านความก้าวหน้าของนักเรียน** ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงสูงที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสารทางการเรียนเพื่อแจ้งผลการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ ส่วนข้อเฉลี่ยที่มีสภาพที่เป็นจริงต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนกำกับติดตามการรายงานสรุปผลการด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนองค์ประกอบย่อย**ด้านการนิเทศและการประเมินการสอนของครู** พบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงสูงที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินการสอนของครูผู้สอนเพื่อประโยชน์แก่นักเรียนอย่างเต็มที่

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนร่วมวางแผนการนิเทศภายในกับคณะกรรมการการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู

สภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าองค์ประกอบย่อยด้านการติดตามตรวจสอบและดำเนินการด้านความก้าวหน้าของนักเรียน ส่วนมากอยู่ในระดับมากที่สุดโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน โดยผ่านทางการรายงานระดับผลการเรียน ส่วนข้อเฉลี่ยที่มีสภาพที่คาดหวังต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสารทางการเรียนเพื่อแจ้งผลการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ ส่วนองค์ประกอบย่อยด้านการนิเทศและการประเมินการสอนของครู ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังต่ำที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนร่วมวางแผนการนิเทศภายในกับคณะกรรมการการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี พบว่า ด้านองค์ประกอบย่อยที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือด้านการนิเทศและการประเมิน การสอนของครู โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนนำผลการนิเทศและการ ประเมินการสอนไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้พบว่าด้านองค์ประกอบย่อยที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุดได้แก่ด้านการติดตามตรวจสอบและดำเนินการด้านความก้าวหน้าของนักเรียน โดยข้อที่มีค่า ดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนกำกับติดตามการรายงานสรุปผลพัฒนาการด้าน คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมให้ ครูจัดทำเอกสารทางการเรียนเพื่อแจ้งผลการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ

2.3 ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านองค์ประกอบย่อย พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านองค์ประกอบย่อย พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับ มากที่สุดเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ยังพบว่าด้าน องค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สูงที่สุดตรงกันคือ การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ส่วนด้านองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงต่ำที่สุดคือ การบริหารเวลาที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน และด้านองค์ประกอบย่อยที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังต่ำที่สุดคือ การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู โดยมีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงสูงที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการยกย่องนักเรียนที่มีพัฒนาการด้านวิชาการดีเด่น ส่วนข้อเฉลี่ยที่มีสภาพที่เป็นจริงต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีแหล่งและสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอ เช่น ห้องสมุด ห้องแนะแนว เคเบิลทีวี ระบบ อินเทอร์เน็ต สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ส่วนองค์ประกอบย่อยด้านการบริหารเวลาที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงสูงที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมและกำหนดให้ครูใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงต่ำที่สุดเท่ากันคือ ผู้บริหารโรงเรียนตรวจเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อให้แน่ใจว่าครูใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่และผู้บริหารโรงเรียนให้เวลาและให้คำปรึกษาหารือแก่ครูได้ตามที่ครูต้องการ

สภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีเมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการยกย่องนักเรียนที่มีพัฒนาการด้านวิชาการ ดีเด่น ส่วนข้อเฉลี่ยที่มีสภาพที่คาดหวังต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการให้รางวัลทาง วิชาการเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างต่อเนื่อง ส่วนองค์ประกอบย่อยด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้ครู มีห้องทำงานอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่สะดวกสบายเอื้อต่อการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนกล่าวยกย่องชมเชยครูที่มีผลงานดีเด่นอย่างเป็นทางการ เช่น ในที่ประชุม

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบ วิทยาลัย ธนบุรี พบว่า ด้านองค์ประกอบย่อยที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารเวลาที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนให้เวลาและให้ คำปรึกษาหารือแก่ครูได้ตามที่ครูต้องการ ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียน ส่งเสริมและกำหนดให้ครูใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ด้าน องค์ประกอบย่อยที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุดได้แก่ ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ โดยข้อที่มี ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีแหล่งและสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเพียงพอ เช่น ห้องสมุด ห้องแนะแนว เคเบิลทีวี ระบบอินเทอร์เน็ต สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ ส่วนข้อที่มีค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการยกย่องนักเรียนที่มีพัฒนาการด้านวิชาการดีเด่น

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ได้ค้นพบเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีและลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีซึ่งผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะ ผู้นำในการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อการบรรลุ เป้าประสงค์ของโรงเรียน ทั้งด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร บุตรเมือง (2555: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูใน โรงเรียนกลุ่มสาครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ในภาพรวมครูมี การรับรู้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมภาวะผู้นำทาง วิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ สุพิชา ยงยิ่งเขาว์ (2556: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนนทบุรีตามการรับรู้ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนนทบุรีมีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับ ปฏิบัติมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑา วิญญูโสภิต (2547: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร พบว่า ใน ภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านองค์ประกอบย่อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่ง

การเรียนรู้ของโรงเรียน อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติตามนโยบาย จากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 (สพม.) ในการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความปลอดภัยของอาคารเรียน โต๊ะเก้าอี้ เครื่องเล่นที่ชำรุดทรุดโทรม เป็นต้น รวมทั้งให้ประสานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ร่วมกันอำนวยความสะดวกเรื่องการเดินทางช่วงเปิดเรียนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร อาคม (2548: 50) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอสังขละบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การสร้างบรรยากาศในโรงเรียน

สภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนแสดงให้เห็นว่าครูมีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนมีการสนับสนุนจัดให้มีแหล่งและสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้นและให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุด ห้องแนะแนว เคเบิลทีวี ระบบอินเทอร์เน็ต สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑา วิญญูโสภิต (2547: 122-123) ที่กล่าวว่า การจะจัดให้มีสิ่งที่จะส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ที่ดีขึ้นในโรงเรียนนั้น จำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ภาวะผู้นำในการที่ปรับปรุงบรรยากาศของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาถึงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่าครูมีความต้องการให้ผู้บริหารให้ความสำคัญในการประสานการใช้หลักสูตร การติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนและการนิเทศการสอน รวมไปถึงการนำผลการนิเทศและประเมินการสอนมาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ในการพิจารณาภาพรวมผลการวิจัยพบว่าสภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนกำหนดเป้าหมายและกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Keefe และคณะ(1984) ที่กล่าวว่า โรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ จำเป็นต้องมีผู้บริหารที่ทำการวางแผนอย่างรอบคอบและสมบูรณ์ ความเป็นเลิศจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเป้าหมายของโรงเรียนถูกกำหนดขึ้นอย่างชัดเจนเพราะเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนจะเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการตัดสินใจในเรื่องงบประมาณ การจัดการหลักสูตรและงานบริหารองค์การ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบย่อย **ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน** พบว่าสภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนได้มีการทบทวนและเน้นย้ำเป้าหมายของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนแก่ครูอย่างสม่ำเสมอและสามารถสื่อสารเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตวันกเรียนได้อย่างชัดเจน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนประชาสัมพันธ์เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึง อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น จดหมาย ระบบอินเทอร์เน็ต ข้อความทางโทรศัพท์ ในการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียน รวมทั้ง มีการประชุมทำความเข้าใจกับผู้ปกครองของนักเรียน เป็นต้น ทำให้ผู้ปกครองสามารถทราบการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538: 98) ที่กล่าวว่า การสื่อสารเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต่อการเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำที่ทำให้ผู้อื่นปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย ส่วนรายองค์ประกอบย่อย**ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน** พบว่า สภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าครูมีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ได้ว่าในอนาคตโรงเรียนควรเป็นอย่างไร และ

จะต้องดำเนินการด้านการกำหนดเป้าหมายหลักของโรงเรียน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Knezevich (1984: 16-18) ที่ได้กำหนดบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานสถานศึกษาว่าเป็นผู้กำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน ผู้บริหารจะต้องช่วยให้ห้องการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายได้ มีความสามารถในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เขียนวัตถุประสงค์ขององค์การ มีความรู้และทักษะในระบบการจัดสรรงบประมาณแบบโครงการและการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์และผลงาน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน พบว่าองค์ประกอบย่อยที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูในการปฏิบัติงานด้านต่างๆอย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นว่า บุคลากรครูมีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของครูให้ชัดเจนและตรงกับความสามารถของครู เปิดโอกาสให้บุคลากรเป็นผู้นำที่ดีตามโอกาสและให้บุคลากรมีความต้องการได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานต่างๆด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาคม วัตรโส (2547: 99) ที่กล่าวว่า การที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้บุคลากรทราบบทบาทและหน้าที่ของตนนั้นจะต้องมอบหมายงานให้บุคลากรอย่างชัดเจน

2. ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีการเน้นย้ำเรื่องคุณภาพการเรียนการสอนกับครูเป็นประจำและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้อยู่เสมอ โดยคำนึงถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ให้มีสิ่งใดที่เป็นอุปสรรคขวางกั้นจะสามารถเพิ่มเวลาในการเรียนได้เต็มที่ ซึ่งนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985: 223) กล่าวว่า เวลาที่ใช้ในการสอนของครูในห้องเรียนมักจะสูญเสียไปกับเสียงรบกวนจากการประกาศกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องหาทางควบคุมกิจกรรมเหล่านี้ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยผลักดันให้เป็นนโยบายของโรงเรียน แต่ทั้งนี้การกำจัดสิ่งต่างๆที่จะทำให้การสอนในห้องเรียนหยุดชะงักลงได้ก็จะเป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งรบกวนจาก มลภาวะทางกลิ่น มลภาวะทางเสียง เพื่อเพิ่มเวลาในการเรียนได้เต็มที่ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เมื่อพิจารณาตามรายองค์ประกอบย่อย พบว่า องค์ประกอบย่อย **ด้านการติดตาม ตรวจสอบและดำเนินการด้านความก้าวหน้าของนักเรียน** มีค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สูงที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญและจัดให้มีการดำเนินการตรวจสอบผลสรุปความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างเคร่งครัด โดยพิจารณาผลทดสอบและพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการคุณลักษณะผู้เรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนและสื่อสารผลการตรวจสอบให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทราบ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี องค์ประกอบย่อยด้านการติดตาม ตรวจสอบและดำเนินการด้านความก้าวหน้าของนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำ เอกสารทางการเรียนเพื่อแจ้งผลการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ อาจเนื่องมาจาก ข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้โรงเรียนทุกโรงเรียนจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเรียนให้ได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวความคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550: 106-108) ที่กล่าวว่า หลักฐานการศึกษาเป็นเอกสารแสดงข้อมูลและสถานภาพทางการศึกษาของนักเรียนที่สถานศึกษาจะต้องจัดทำเพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบ สื่อสาร ส่งต่อและรับรองผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งเอกสารสำคัญที่ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลและหลักฐานสำหรับตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี พบว่าองค์ประกอบย่อย ที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ องค์ประกอบย่อยด้านการ

นิเทศและการประเมินการสอนของครู โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนนำผลการนิเทศและการประเมินการสอนไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนของครู แสดงให้เห็นว่า ครูต้องการรับทราบแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหารโรงเรียนโดยใช้ผลการนิเทศและการประเมินการสอนเป็นฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรินทร์ ศิริสุข (2533: 12) และ Davis and Thomas (1989) กล่าวไว้ว่า การนิเทศงานวิชาการ เป็นหน้าที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ เพราะการนิเทศงานวิชาการจะทำให้ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารับทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานด้านวิชาการให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องมีการปรับปรุงกระบวนการนำผลการนิเทศและการประเมินการสอนไปใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

3. ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในการพิจารณาภาพรวมผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนสามารถกำหนดให้ครูใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้คำปรึกษาหารือแก่ครูได้ตามที่ครูต้องการ ซึ่งสามารถจัดการอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985: 223) กล่าวว่า ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนผ่านกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ งานวิชาการโดยตรง เช่นการที่ผู้บริหารสื่อสารความคาดหวังสูงที่มีต่อตัวนักเรียนและครูผ่านนโยบายและแนวการ ปฏิบัติด้านต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นใช้เองภายในโรงเรียน บริหารเวลาในการเรียนการสอนอย่างระมัดระวัง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี องค์ประกอบย่อยด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าของความสำเร็จทางวิชาการและความก้าวหน้าทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985: 223) กล่าวถึง การเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนว่าผู้บริหารสามารถสร้างอิทธิพลโน้มน้าวทัศนคติของทั้งครู และนักเรียนโดยการจัดเกณฑ์การให้รางวัล สำหรับความสำเร็จทางการเรียน การทุ่มเทความพยายาม และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพที่เป็นจริงของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการยกย่องนักเรียนที่มีพัฒนาการด้านวิชาการดีเด่น อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ถึงความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียนออกสู่สาธารณะ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การกล่าวชมเชยอย่างเป็นทางการมอบเกียรติบัตรการให้รางวัลเป็นต้น และโรงเรียนยังมอบรางวัล การกล่าวคำชมเชยแก่ครูผู้สอนนักเรียนที่ประสบความสำเร็จทางวิชาการอีกด้วย สอดคล้องกับแนวความคิดของ Hallinger and Murphy (1985: 224) ที่กล่าวว่า บทบาทสำคัญอันหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การกำหนดให้มีเกณฑ์หรือโครงสร้างการให้รางวัลแก่ความพยายามของครู ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรให้สิ่งจูงใจเป็นรางวัลสำหรับความพยายามโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การยอมรับ การให้คำชมเชย การจัดพิธีมอบรางวัล เป็นต้น

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน พบว่าด้านย่อยองค์ประกอบที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การบริหารเวลาที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน โดยข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนให้เวลาและให้คำปรึกษาหารือแก่ครูได้ตามที่ครูต้องการ แสดงให้เห็นว่า บุคลากรครูมีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสในการสนทนา พูดคุย กับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อผู้บริหารจะได้มีโอกาสให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาเพื่อปฏิบัติหน้าที่สำหรับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนโรงเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของครูให้ชัดเจนและตรงกับความสามารถของครูด้วยเพื่อให้ตรงกับเป้าหมายของโรงเรียนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้
สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนโรงเรียนเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของครูในการปฏิบัติงานด้านต่างๆอย่างเหมาะสม
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสื่อสารที่ชัดเจนถึงเป้าหมายและแนวทางที่กำหนดไว้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังไว้ ทั้งที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนและโรงเรียนโดยการสื่อสารนั้นต้องมีความเข้าใจง่ายและใช้สื่อที่หลากหลาย ในการสื่อสารเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสนองความต้องการที่หลากหลายและอำนวยความสะดวกให้แก่นักเรียน

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนโรงเรียน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือผู้บริหารโรงเรียนสื่อสารเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างชัดเจนแก่นักเรียน

ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน

- 1.ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนำผลการนิเทศและการประเมินการสอนไปใช้ในการพัฒนาครู โดยชี้ให้ครูเห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาทุกครั้งเสร็จสิ้นการนิเทศและการประเมินการสอนว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนขั้นตอนใดคือจุดเด่นและขั้นตอนใดที่ควรได้รับการพัฒนา รวมทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย
สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการนิเทศและการประเมินการสอนของครู ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนนำผลการนิเทศและการประเมินการสอนไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมให้กับครูในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งถ่ายทอดความรู้ที่ได้ศึกษาแก่ครูเพื่อนำไปจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ จะก่อให้เกิดความต่อเนื่องระหว่างชั้นและยังมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการประสานการใช้หลักสูตร ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งถ่ายทอดความรู้ที่ได้ศึกษาแก่ครู

- 3.ผู้บริหารโรงเรียนควรกำกับติดตามการรายงานสรุปผลการพัฒนาการด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการ

จัดการเรียนการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย ในการดำเนินการนิเทศและการประเมินการสอนผู้บริหารเองควรระลึกอยู่เสมอว่าเป้าหมายที่ตนกำหนดไว้คืออะไร และดำเนินการกำกับติดตามการนิเทศ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนด้วย

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการติดตามตรวจสอบและดำเนินการด้านความก้าวหน้าของนักเรียน ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนกำกับติดตามการรายงานสรุปผลการพัฒนาการด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมย่อยเช่น ประชุมแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือประชุมตามภาระหน้าที่ตามสายงาน สนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสในการสนทนา พูดคุย และสะท้อนแนวความคิดเพื่อผู้บริหารได้มีโอกาสให้คำปรึกษาแก่ครูเพื่อนำไปปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการบริหารเวลาที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนให้เวลาและให้คำปรึกษาหารือแก่ครูได้ตามที่ครูต้องการ

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครูและนักเรียนแล้วการแสดงผลกิจกรรมดังกล่าวจะมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมและทัศนคติของครูและนักเรียนด้วยเพราะจะทำให้ผู้บริหารมีโอกาสได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นจริงและมีประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียน

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติภารกิจอยู่ภายในโรงเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการตั้งกำหนด เกณฑ์การเลื่อนขั้นเงินเดือนของครูให้เห็นอย่างชัดเจน มีการแจจแจงเหตุผลโปร่งใสในการเลื่อนขั้นเงินเดือนให้กับครูด้วยความยุติธรรม

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนของครูด้วยความยุติธรรม

4. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยมาเผยแพร่ข้อมูลเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ให้แก่ครู จัดให้มีการส่งผลงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนครูในการพัฒนาตนเองในรูปของผลงานการเลื่อนวิทยฐานะหรือการส่งผลงานเข้าประกวดแข่งขันและมีการมอบรางวัลเพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่ครู

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยใหม่ๆมาเผยแพร่ข้อมูลเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ให้แก่ครู

5.ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูหาวิธีการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนให้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้นเช่นให้ครูมีการสอนเสริมนอกเวลาเป็นต้น

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูหาวิธีการที่เหมาะสมในการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนให้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น

6.ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีแหล่งและสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้นและให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้และการเรียนการสอน พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมการอ่านหนังสือในห้องสมุด การให้นักเรียนเข้ารับฟังคำปรึกษาจากห้องแนะแนวเรื่องการศึกษาต่างๆ มีการจัดสื่อแหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบย่อยพบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีแหล่งและสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอ เช่น ห้องสมุด ห้องแนะแนว เคเบิลทีวี ระบบอินเทอร์เน็ต สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ซึ่งจะทำได้ข้อมูลพื้นฐานในการนำไปใช้พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมในการพัฒนาเยาวชน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับที่สูงขึ้น

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่าการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ด้านองค์ประกอบย่อยที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ องค์ประกอบย่อยด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์ในการบริหารในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี เพื่อจะได้นำข้อมูลมาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

สืบเนื่องมาจากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี องค์ประกอบย่อยด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังสูงที่สุดคือการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้

2.3 ควรมีการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในเครือโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เพื่อทราบถึงสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง รวมถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละโรงเรียนและในภาพรวม เพื่อโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัยสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนต่อไป

สืบเนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีเท่านั้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ประยูร อาคม. (2548). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอสังขละบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณฑา วิญญูโสภิต. (2547). *การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. ภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). *ปฏิวัติการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พัชรินทร์ ศิริสุข. (2533). *การศึกษากฎปฏิบัติงานด้านงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. ภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธร บุตรเมือง. (2555). *พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มสาครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V71/v71d0120.pdf>
- สุพิชา ยงยิ่งเชาว์. (2556). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนนทบุรีตามการรับรู้ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้*. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V81/v81d0140.pdf>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2543). *ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา: กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2544*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แมทพอยท์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). *การบริหาร: ทักษะและการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภาพใจ.
- อาคม วัดไธสง. (2547). *หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ภาษาอังกฤษ

- Davis, G.A., & Thomas, M.A. (1989). *Effective Schools and Effective Teachers*. Boston :Allyn and Bacon.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the Instructional Management Behaviors of Principals. *Elementary School Journal* 86: 217-247.
- Keefe, J.W., et al. (1984). *Instructional Leadership Handbook*. National Association of Secondary School Principals.
- Knezevic, S.J. (1984). *Administration of public education*. New York: Harper and Row Publishers.